

НАЗВА ДИСЦИПЛІНИ: ГОЛОВНІ ТЕОРЕТИЧНІ КОНЦЕПЦІЯ ТА ШКОЛИ ЗАХІДНОГО ЛІТЕРАТУРОЗНАВСТВА ХХ СТ.

1. Нормативні навчальні дисципліни та практика.

1.1. Нормативні навчальні дисципліни

ВИКЛАДАЧ: Огаркова Тетяна Анатоліївна, PhD в галузі літературознавства, старший викладач
E-mail: t.ogarkova@ukma.edu.ua

ЗАГАЛЬНЕ НАВАНТАЖЕННЯ: 4 кредити ECTS

Заняття в аудиторії: 42 год (14 лекційних і 7 практичних занять по 2 академічні години)

Самостійна робота слухачів курсу: 78 год.

Форма підсумкового оцінювання: екзамен.

АНОТАЦІЯ

Основними складовими курсу є вивчення таких концепцій і шкіл як російський формалізм (В.Шкловський, Ю.Тинянов, Р.Якобсон,) і теорія діалогізму (М. Бахтін). Важливою складовою курсу є польська феноменологія (Р.Інгарден) і німецька «рецептивна естетика» (Г.Яус, В.Ізер). Розмаїттю психоаналітичних підходів до тексту упродовж століття (З.Фройд, Юнг, Ж. Лакан, Ж.Рансьєр) буде приділена особлива увага. «Нова критика» 1950-60 років («new criticism» в Великій Британії і США) і «nouvelle critique» у Франції (структуралістичні підходи, «феноменологічна критика», «тематична критика») визначатимуть спектр нашої рефлексії щодо літературної критики середини століття. Деконструкція (Ж.Дерріда, П. де Ман) і пост-структуралізм («пізній» Р.Барт, Ю.Крістева, М.Бланшо інші) завершуватимуть цю панораму. Окрема увага, наприкінці курсу, буде приділена концепції «після постмодернізму» і сучасному літературознавчому дискурсу. Результатом курсу має стати наявність в студентів орієнтації в літературознавчих концепціях ХХ століття, а також вміння формулювати нові підходи до літератури.

МЕТА І ЗАВДАННЯ КУРСУ: Завданнями курсу є: 1) вироблення у студентів орієнтації в літературознавчих концепціях та школах ХХ століття, 2) тренування вміння застосовувати ці теорії до практичної роботи з літературними текстами, 3) стимулювати у студентів здатності формулювати нові підходи до літератури.

РЕЗУЛЬТАТИ НАВЧАННЯ, МЕТОДИ ВИКЛАДАННЯ І ФОРМИ ОЦІНЮВАННЯ

Результати навчання	Методи викладання і навчання	Форми оцінювання
ПРН-1. Оцінювати власну навчальну та науково-професійну діяльність, будувати й утілювати ефективну стратегію саморозвитку та професійного самовдосконалення.	Лекційні заняття. Індивідуальні відповіді та групове обговорення на практичних заняттях 1-6.	Поточний контроль.
ПРН-2. Упевнено володіти українською, англійською та бажано ще французькою для	Лекційні заняття. Індивідуальні відповіді та групове обговорення на	Поточний контроль.

реалізації письмової та усної комунікації, зокрема в ситуаціях професійної й наукової комунікації; презентувати результати досліджень українською та іноземними мовами.	практичних заняттях	
ПРН-3. Застосовувати сучасні методики й технології, зокрема інформаційні, для успішного й ефективного здійснення професійної діяльності та забезпечення якості літературознавчого дослідження.	Лекційні заняття. Індивідуальні відповіді та групове обговорення на практичних заняттях. Написання творчих письмових робіт.	Поточний контроль. Письмова робота.
ПРН-4. Оцінювати й критично аналізувати соціально, особистісно та професійно значущі проблеми та пропонувати шляхи їх вирішення, аргументуючи власну точку зору.	Індивідуальні відповіді та групове обговорення на практичних заняттях.	Поточний контроль. Письмова робота.
ПРН-7. Оцінювати історичні надбання та новітні досягнення літературознавства в контексті світової та української філософсько-естетичної думки	Лекційні заняття. Індивідуальні відповіді та групове обговорення на практичних заняттях. Написання творчих письмових робіт.	Поточний контроль. Письмова робота.
ПРН-8. Характеризувати теоретичні засади (концепції, категорії, принципи, основні поняття тощо) та прикладні аспекти літературознавства.	Лекційні заняття. Індивідуальні відповіді та групове обговорення на практичних заняттях.	Поточний контроль, Письмова робота.
ПРН-10. Здійснювати науковий аналіз літературного матеріалу, інтерпретувати та структурувати його з урахуванням доцільних методологічних принципів, формулювати узагальнення на підставі самостійно опрацьованих даних.	Індивідуальні відповіді та групове обговорення на практичних заняттях.	Поточний контроль. Письмова робота.
ПРН-11. Дотримуватися правил академічної доброчесності.	Написання творчих письмових робіт, виконання індивідуального завдання, контрольної роботи	Письмова робота.
ПРН-12. Доступно й аргументовано пояснювати сутність конкретних літературознавчих явищ і проблем як фахівцям, так і широкому загалу.	Індивідуальні відповіді та групове обговорення на практичних заняттях.	Поточний контроль. Письмова робота.
ПРН-14. Обирати оптимальні	Лекційні заняття, написання	Письмова робота.

дослідницькі підходи й методи для аналізу конкретного літературного матеріалу.	творчих письмових робіт, виконання індивідуального завдання	
ПРН-15. Оперативно засвоювати нові теорії, концепції, прогресивні методики дослідження, що народжуються як у галузі літературознавства, так і на межі різних гуманітарних наук.	Лекційні заняття, написання творчих письмових робіт, виконання індивідуального завдання	Поточний контроль, Письмова робота.
ПРН-17. Планувати, організувати, здійснювати й презентувати дослідження та/або інноваційні розробки в галузі літературознавства.	Індивідуальні відповіді та групове обговорення на практичних заняттях. Написання творчих письмових робіт.	Поточний контроль, Письмова робота.
ПРН-18. Презентувати українською та іноземною мовою результати свого дослідження літературознавчій спільноті у наукових публікаціях чи виступах на конференціях, круглих столах, семінарах тощо.	Індивідуальні відповіді та групове обговорення на практичних заняттях. Написання творчих письмових робіт.	Поточний контроль, Письмова робота.

ЗМІСТ КУРСУ

Вступне слово

Курс покликаний мотивувати майбутніх філологів уважно ставитися до головних теоретичних концепцій та шкіл західного літературознавства ХХ століття. Узагальнюючи знання з історії теорії ХХ століття, студенти навчаються висловлюватися точно, доречно, та вичерпно в усній і писемній формах. Виконання письмових завдань, які полягають у історичному аналізі концепцій та шкіл західного літературознавства, сприяє ефективному оволодінню навичками теоретичного аналізу літературних текстів. Обговорення різноманітних теорій та теоретичних підходів, зокрема колективне обговорення та виконання індивідуальної дослідницької роботи, формують і закріплюють важливі для майбутньої професійної діяльності навички.

Тематичний план

№ з/п	Теми лекцій	Кількість годин
	II триместр	
Лекція 1.	Вступ до курсу. Особливості і статус теорії літератури в сучасному гуманітарному дискурсі.	2 год.
Лекція 2.	«Антипозитивістський злам» у гуманітарній сфері знання кінця ХІХ – початку ХХ століття.	2 год.
Лекція 3.	Російський формалізм	2 год.
Лекція 4.	Теорія діалогізму Бахтіна	2 год.
Лекція 5.	Феноменологія у філософії і літературознавстві	2 год.
Лекція 6.	Рецептивна естетика : «Констанська школа» (В. Ізер, Г. Яус)	2 год.
Лекція 7.	Нова критика» (« New criticism ») в Великій Британії та США	2 год.
Лекція 8.	«Нова критика» («Nouvelle critique») у Франції – 1: структуралізм.	2 год.
Лекція 9.	«Нова критика» («Nouvelle critique») у Франції -2. «Феноменологічна школа», «тематична критика».	2 год.
Лекція 10.	Психоаналіз і літературознавство – 1 (З. Фройд, К.-Г. Юнг)	2 год.
Лекція 11.	Психоаналіз в літературознавстві – 2 (Жак Лакан, Шарль Морон, Г. Блум)	2 год.
Лекція 12.	Деконструкція. (Жак Дерріда, Поль де Ман).	2 год.

Лекція 13.	Пост структуралізм/постмодернізм (Мішель Фуко, Юлія Крістева, Моріс Бланшо)	2 год.
Лекція 14.	Висновки курсу. Після постмодернізму	2 год.

№ з/п	Теми практичних занять	Кількість годин
II триместр		
Практичне 1.	<p style="text-align: center;">Російський формалізм</p> <p style="text-align: center;">План</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. В. Шкловський, Ю. Тинянов, Б. Ейхенбаум, ОПОЯЗ. 2. Історичний зв'язок формалізму із футуризмом. 3. Празький лінгвістичний гурток. (Р. Якобсон, Р. Мукаржовський). 4. Літературний факт, літературна форма в формалізмі. «Прийом» і «одивнення». 5. Формалізм і філософія життя. Формалізм contra марксизм (Л.Троцький). 6. Формалізм і як предтеча структуралізму (Якобсон і Леві-Строс). <p><i>Рекомендована література:</i></p> <p>Тинянов Ю. История литературы. Критика. Спб, 2001 Тинянов Ю. Н. Поэтика. История литературы. Кино. М., 1977 Шкловский В. О теории прозы, Москва, 1983 Ханзен-Леве О.А. «Русский формализм: методологическая реконструкция развития на основе принципа остранения», in Языки русской культуры, Москва, 2001 Эйхенбаум Б.М. О прозе, Л.: Худож. лит., 1969. Эйхенбаум Б. М. О литературе. - М.: Советский писатель, 1987.</p>	2 год.
Практичне 2.	<p style="text-align: center;">Літературознавча концепція діалогізму М. Бахтіна.</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. «Бахтін під маскою»: Волошинов, Медведєв. Дискусія Бахтіна з формалістами. Бахтін і символісти. (В. Іванов). 2. «Проблеми поетики Достоевського». «Монологічне слово» і „діалог” у Достоевського. 3. Теорія і історія роману. 4. Від поетики через естетику до філософії і антропології. 5. Бахтін та психоаналіз. 6. Бахтін у контексті «діалогістів»: М. Бубер, Е. Левінас. <p><i>Рекомендована література:</i></p> <p>Бахтин М. <i>Проблемы творчества Достоевского</i>. Л.: Прибой, 1929 Бахтин М. <i>Творчество Франсуа Рабле</i>, М., 1965 Бахтин М. <i>Работы 1920-х годов</i>. Киев, 1994 (комментарии С.С. Аверинцева и С.Г. Бочарова)</p>	2 год.
Практичне 3.	Феноменологія в літературознавстві	2 год.

	<p style="text-align: center;">План</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Роман Інгарден (1893-1970) і народження естетичної феноменології. Вплив Е. Гусерля. 2. Поняття інтенціонального акту в феноменології Гусерля та його переосмислення у Р. Інгардена. 3. Літературний твір як інтенціональний об'єкт. 4. Дві основні роботи Інгардена «Літературний твір» і «Про пізнання літературного твору». 5. Десять основних тез Інгардена щодо пізнання літературного твору. Роль автора, читача і світу в феноменологічному підході. 6. Вплив феноменології на літературознавчі теорії ХХ ст. <p style="text-align: center;"><i>Рекомендована література:</i></p> <p>Ингарден Р. <i>Исследования по эстетике</i>, М., 1962 Література. Теорія. Методологія. Упорядкування і наукова редакція Данути Уліцької, „Києво-Могилянська Академія”, 2006. Теоретико-литературные итоги ХХ века. Том 4. Читатель: проблемы восприятия. Москва, Праксис, 2005. Encyclopedia of Contemporary Literary Theory. Approaches, Scholars, Terms. General Editor and compiler Irena R. Makaryk. University of Toronto Press, 1995.</p>	
<p>Практичне 4.</p>	<p style="text-align: center;">«Нова критика» (« New criticism ») в Великій Британії та США.</p> <p style="text-align: center;">План</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Народження „нової критики” в англійській теорії літератури. Роль Еліота у формуванні нової школи. „Традиція і індивідуальний талант” („Tradition and the Individual Talent ») , „Межі критики” (« Frontiers of Criticism »). 2. Основні концепції „нової критики”: „Похибка наміру” („intentional fallacy”), Вільям К. Вімсатт і Монро Бердслі (1954). 3. Вільям Емпсон „Сім типів багатозначності” („Seven Types of Ambiguity”, 1930). 4. Клінс Брукс: „Єресь парафрази” (« Heresy of paraphrase »). Клінс Брукс і Пен Воррен „Розуміння поезії” (Understanding poetry »). <p style="text-align: center;"><i>Рекомендована література:</i></p> <p>William Empson, <i>Seven Types of Ambiguity</i>, Published by Chatto and Windus, London, 1947 Ivor Armstrong Richards. <i>Practical Criticism</i>, London, 1930 W.K. Wimsatt, Jr., and Monroe C. Beardsley. „Intentional Fallacy », in Wimsatt, Jr., and Monroe C. Beardsley. <i>The Verbal Icon: Studies in the Meaning of Poetry</i>. Lexington: University of Kentucky Press, 1954.</p>	<p>2 год.</p>

Практичне 5.	<p>«Нова критика» («Nouvelle critique») у Франції. «Феноменологічна школа», «тематична критика».</p> <p>План</p> <ol style="list-style-type: none">1. «Феноменологічна школа» (Г. Башляр, Ж. Пуле), і «тематична критика» (Жан-Поль Вебер) як різновиди «нової критики».2. Гастон Башляр між психоаналізом і феноменологією. Від «Психоаналізу вогня» до «Поетики простору» і «Поетики мрії». Значення образу. Аналіз методології Гастона Башляра.3. Жорж Пуле, Жан Пьер Рішар. Жан-Поль Вебер. Естетичне підґрунтя літературознавчого методу. «Генеza поетичного твору», «Психологія мистецтва». «Тематичний аналіз» твору. <p><i>Рекомендована література:</i></p> <p>Башляр Гастон. <i>Вода и грезы</i>. М., 1998 Башляр Гастон. <i>Грезы о воздухе</i>. М., 1999 Башляр Гастон. <i>Земля и грезы воли</i>, М., 2000 Башляр Гастон. <i>Земля и грезы о покое</i>, М., 2001 Башляр Гастон. <i>Избранное: Поэтика пространства</i>, М., 2004</p>	2 год.
Практичне 6.	<p>Психоаналіз в літературознавстві: Жак Лакан, Шарль Морон, Гарольд Блум</p> <p>План</p> <ol style="list-style-type: none">1. Психоаналіз Ж. Лакана. Функція і поле мовлення і мови. «Статус літери у безсвідомому». Семінари2. Шарль Морон: «психокритика» як метод. Психокритика роману. Міфи. Поняття «особистого міфу».3. Використання психоаналізу у працях Г. Блума. «Острах впливу», «Карта перечитування». <p><i>Рекомендована література:</i></p> <p>Лакан Жак, <i>Семинары</i>. Кн. 1: Работы Фрейда по технике психоанализа (1953-1954), Москва, Гнозис, 1998. Кн. 2: «Я» в теории Фрейда и в технике психоанализа (1954-1955), Москва, Гнозис, 1999</p> <p>Лакан Жак, <i>Функция и поле речи и языка в психоанализе</i>, Москва, Гнозис, 1995</p> <p>Блум Х. <i>Страх влияния: теория поэзии. Карта перечитывания</i> Пер. с англ. С.А. Никитина. Екатеринбург, 1998.</p>	2 год.

Практичне 7.	<p style="text-align: center;">Деконструкція як метод</p> <p style="text-align: center;">План</p> <ol style="list-style-type: none">1. Жак Дерріда. Структура, знак і гра в дикурсі наук про людину. Що таке деконструкція. Текст, текстуальність, істина. Семіологія і граматиологія. Письмо і розрізнення. Позиції. Акти літератури.2. Поль де Ман: „семіологія і риторика”. „Риторика тропів” і „алегорії читання”. <p><i>Рекомендована література:</i></p> <p>Дерріда Жак, Позиції, - К., 1994. Ман де, Поль, <i>Аллегории чтения</i>, Екатеринбург, 1999. Ман де, Поль, <i>Слепота и прозрение, Статьи о риторике современной критики</i>, Спб, Гуманитарная академия, 2002.</p>	2 год.
--------------	---	--------

ФОРМИ ТА МЕТОДИ КОНТРОЛЮ

Поточний контроль знань відбувається під час проведення семінарських занять і має на меті перевірити рівень засвоєння студентами певних тем навчальної програми, а так само виконання ними конкретних завдань. Формами поточного контролю з дисципліни “Головні теоретичні концепції та школи західного літературознавства ХХ століття” є опитування, аналіз пропонованих наукових статей, розділів монографій, дискусії щодо викладених у них проблем, перевірка практичних завдань. Поточний контроль передбачає оцінювання кожного виду робіт, зазначених в «Умовах визначення навчального рейтингу», та відбувається згідно з чітко визначеними критеріями (див. наступний розділ).

Підсумковий контроль з дисципліни передбачає іспит у кінці весняного семестру.

ПИТАННЯ ДО ЕКЗАМЕНУ

1. Характеристика біографічного підходу в літературознавстві (за Сен-Бевом).
2. Аналіз поняття «прийому» у формалізмі (за В. Шкловським).
3. Характеристика психоаналітичних підходів до вивчення літератури.
4. Місце та роль феноменології у розвитку літературознавства ХХ століття
5. Характеристика літературознавчої позиції М. Бахтіна.
6. Характеристика методології «Констанської школи» рецептивної естетики.
7. Аналіз збігів та розбіжностей між психоаналізом Фрейда та Юнга
8. Схарактеризувати новизну New Criticism в Англії та США.
9. Провести порівняльний аналіз поміж англосаксонською та французькою «ною критикою»
10. Аналіз поняття «страху впливу» у Г. Блума.

11. Характеристика деконструкції Ж Дерріда.
12. Аналіз внеску К.-Г. Юнга до розробки психоаналізу та його впливу на літературознавство.
13. Проаналізувати внесок Р. Інгардена у літературознавство.
14. Дати характеристику теоретичній концепції В. Ізера та Г. Яуса.
15. Висвітлити тлумачення історії літератури за Ю. Тиньяновим.
16. Характеристика методології Гастона Башляра: між психоаналізом і феноменологією.
17. Аналіз основних концепцій «нової критики»: що таке «похибка наміру» («intentional fallacy»).
18. Аналіз основних тез Інгардена щодо пізнання літературного твору.
19. Роль автора, читача і світу в феноменологічному підході.
20. Формалізм і як предтеча структуралізму (Якобсон і Леві-Строс).
21. Характеристика історичного зв'язку формалізму із футуризмом.
22. Вплив феноменології на літературознавчі теорії ХХ ст.
23. Аналіз використання психоаналізу у працях Г. Блума. «Острах впливу», «Карта перечитування».
24. Аналіз методу Поля де Мана: «Риторика тропів» та «алегорії читання».
25. Аналіз методології Жака Дерріда. Структура, знак і гра в дикурсі наук про людину.
26. Характеристика психоаналізу Ж. Лакана у застосуванні до літератури. Функція і поле мовлення і мови.
27. Аналіз методу Шарля Морона: «психокритика» як метод.
28. Тематична критика: характеристика методології.
29. «Діалогізм» Бахтіна та історія літератури.
30. Особливості феноменологічного періоду Гастона Башляра.
31. Роль читача для рецептивної естетики.
32. Історія літератури в рецептивній естетиці.
33. Поняття «літературного факту» та «літературної еволюції» в формалізмі.
34. Психоаналіз та деконструкція: Лакан та Дерріда про «Втрачений лист» Едгара По.
35. Характеристика методології Гастона Башляра у «Пенталогії стихій».
36. Структуралізм та постструктуралізм в літературознавстві.

УМОВИ ВИЗНАЧЕННЯ НАВЧАЛЬНОГО РЕЙТИНГУ

Види робіт	Кількість	Максимум балів за 1	Разом
Практичні заняття	7	5	35
Письмова робота (дослідницька студія або есей)	1	25	25
Іспит	1	40	40
Разом			100

ВИМОГИ І КРИТЕРІЇ ОЦІНЮВАННЯ

Оцінювання успішності студента за кожним із запланованих видів робіт здійснюється у відповідності до таких критеріїв:

Види робіт	Кількість балів за один вид робіт	Критерії оцінювання
Робота на практичному занятті	5	Студент ставить змістовні запитання, висловлює аргументовані зауваження, бере участь у дискусії.
	1-4	Студент ставить запитання, але не висловлює аргументованих зауважень та/або не бере участі у дискусії.
	0	Пасивна участь у семінарі.
Письмова робота (дослідницька студія або есей)	25	Роботу виконано і подано вчасно; автор демонструє аналітичний та творчий підхід, знання особливостей досліджуваного явища, виклад є логічним, точним. Роботу оформлено відповідно до вимог.
	20-24	Роботу виконано і подано вчасно; автор демонструє творчий та аналітичний підхід та знання особливостей досліджуваного явища, виклад є логічним, роботу оформлено відповідно до вимог, однак є невеликі хиби, прогалини у розумінні аналізованого явища, непослідовності або хиби у оформленні бібліографії
	10-19	Роботу виконано і подано вчасно. Автор демонструє достатню обізнаність з матеріалом, однак у роботі не дотримано всіх вимог, є значна кількість помилок різного характеру, бракує логічності викладу чи коректно укладеної бібліографії
	1-10	Роботу не подано вчасно, автор демонструє недостатню обізнаність з матеріалом,
	0	Роботу не подано, або вона містить плагіат
Екзамен	40	Студент дає вичерпну відповідь на екзаменаційні питання, демонструє знання літературних та критичних текстів, демонструє вміння аргументувати свою позицію

Порядок перерахунку рейтингових показників нормованої 100-бальної університетської шкали оцінювання в національну 4-бальну шкалу та шкалу ECTS

За шкалою університету	За національною шкалою		За шкалою ECTS
	Екзамен	Залік	
91 – 100	Відмінно	Зараховано	A (відмінно)
81 – 90			B (дуже добре)

71 – 80			С (добре)
66 – 70	Задовільно		Д (задовільно)
60 – 65			Е (достатньо)
30 – 59	Незадовільно	Не зараховано	FX (незадовільно – з можливістю повторного складання)
1 – 29			F (неприйнятно – з обов'язковим повторним курсом)

Мінімальний пороговий рівень оцінки за роботу в семестрі (допуск до екзамену) складає 30 балів. У разі отримання оцінки «неприйнятно» (нижче 29 балів) студент зобов'язаний повторно вивчити дисципліну. У разі отримання оцінки «незадовільно» студент має право на два перескладання: викладачеві та комісії. При цьому максимальна підсумкова оцінка після перескладання може бути лише «достатньо». Замість перескладання комісії студент може обрати повторне вивчення дисципліни.

ПОЛІТИКА ДОБРОЧЕСНОСТІ

Виконання навчальних завдань і робота в курсі має відповідати вимогам «Положення про Академічну доброчесність здобувачів освіти у НаУКМА» (затверджене наказом № 112 від 07.03.2018 року)

https://www.ukma.edu.ua/index.php/about-us/sogodennya/dokumenty-naukma/cat_view/1-dokumenty-naukma/12-normatyvna-baza-naukma/6-systema-zabezpechennia-iakosti-osvitnoi-dialnosti-ta-iakosti-vyshchoi-osvity/71-normatyvni-dokumenty

РЕКОМЕНДОВАНІ ДЖЕРЕЛА

Основна навчальна література

- Бергсон Анри. *Творческая эволюция. Материя и память*. – Минск, Харвест, 1999
- Барт Р. *Фрагменты речи влюбленного*, Ad Marginem, 1999
- Барт Р. *Избранные работы. Семиотика. Поэтика*, Москва: Прогресс, 1989
- Башляр Гастон. *Вода и грезы*. М., 1998
- Башляр Гастон. *Грезы о воздухе*. М., 1999
- Башляр Гастон. *Земля и грезы воли*, М., 2000
- Башляр Гастон. *Земля и грезы о покое*, М., 2001
- Башляр Гастон. *Избранное: Поэтика пространства*, М., 2004
- Бахтин М. *Проблемы творчества Достоевского*. Л.: Прибой, 1929
- Бахтин М. *Творчество Франсуа Рабле*, М., 1965
- Бахтин М. *Работы 1920-х годов*. Киев, 1994 (комментарии С.С. Аверинцева и С.Г. Бочарова)
- Блум Х. *Страх влияния: теория поэзии. Карта перечитывания* (1973). Пер. с англ. С.А. Никитина. Екатеринбург, 1998.
- Бодрийяр Ж. *Система вещей*, Москва, Рудомино, 2000.
- Бодрийяр Ж. *Соблазн*. Ad Marginem, 2000.
- Бодрийяр Ж. *Символический обмен и смерть*, М, 2002.
- Бурдые П. *Поле литературы*.// НЛЮ № 45, 2000. с. 22-87.
- Деррида Жак, *Позиції*, - К., 1994.
- Дильтей В. *Введение в науки о духе*, in *Зарубежная эстетика и теория литературы XIX-XX вв. Трактаты, статьи, эссе*, Москва, 1977, с.135-142
- Жижек С. *Возвышенный объект идеологии*, Москва, 1999
- Ингарден Р. *Исследования по эстетике*, М., 1962
- Крістева Юлія. *Полілог*, Юніверс, 2004
- Крістева Ю. *Силы ужаса: эссе об отращении*. СПб.: Алетейя, 2003
- Кроче Б. *Эстетика как наука о выражении и как общая лингвистика*. Часть I. Теория / Пер. с ит. В. Яковенко. М. Изд. М. и С. Сабашниковых, 1920.
- Лакан Жак, *Семинары*. Кн. 1: Работы Фрейда по технике психоанализа (1953-1954), Москва, Гнозис, 1998. Кн. 2: «Я» в теории Фрейда и в технике психоанализа (1954-1955), Москва, Гнозис, 1999
- Лакан Жак, *Функция и поле речи и языка в психоанализе*, Москва, Гнозис, 1995
- Ман де, Поль, *Аллегории чтения*, Екатеринбург, 1999.
- Ман де, Поль, *Слепота и прозрение, Статьи о риторике современной критики*, Спб, Гуманитарная академия, 2002.
- Мукаржовский Ян, *Исследования по эстетике и теории искусств*, М., Искусство, 1994.
- Рансьер Жак. *Эстетическое бессознательное*, СПб, 2004
- Сосюр де, Фердинан, *Курс загальної лінгвістики*, Київ, 1998.
- Тодоров Цветан. *Поняття літератури і інші есе*, Видавничий дім «Києво-Могилянська Академія», 2006.
- Тынянов Юрий. *История литературы. Критика*. Спб, Азбука-Классика. 2001.
- Шкловский В. *О теории прозы*, Москва, 1983.
- Кроче Б. *Эстетика как наука о выражении и как общая лингвистика*. Часть I. Теория / Пер. с ит. В. Яковенко. М. Изд. М. и С. Сабашниковых, 1920.
- Ролан Барт про Ролана Барта, Москва, Ad Marginem, 2002
- Женетт Ж. *Фигуры*. В 2-х тт. М.: Изд-во им. Сабашниковых, 1998
- Тынянов Ю. *История литературы. Критика*. Спб, 2001
- Тынянов Ю. Н. *Поэтика. История литературы. Кино*. М., 1977
- Шкловский В. *О теории прозы*, Москва, 1983

- Фрейд З. *Художник и фантазирование*. Республика, 1995
Фрейд З. *Остроумие и его отношение к бессознательному*, Харвест, 2006
Фуко Мишель. *Слова и вещи*, Спб, 1994
Лапланш Ж, Понталис Ж.-Б. *Словарь по психоанализу*. М., 1996. - 623 с.
Ханзен-Леве О.А. «Русский формализм: методологическая реконструкция развития на основе принципа остранения», in Языки русской культуры, Москва, 2001
Эйхенбаум Б.М. *О прозе*, Л.: Худож. лит., 1969.
Эйхенбаум Б. М. *О литературе*. - М.: Советский писатель, 1987.
Юнг К.-Г. *Архетип и символ*. М., 1991
Юнг К.-Г. *Феномен духа в искусстве и науке*. М., 1992
William Empson, *Seven Types of Ambiguity*, Published by Chatto and Windus, London, 1947
Ivor Armstrong Richards. *Practical Criticism*, London, 1930
W.K. Wimsatt, Jr., and Monroe C. Beardsley. „Intentional Fallacy», in Wimsatt, Jr., and Monroe C. Beardsley. *The Verbal Icon: Studies in the Meaning of Poetry*. Lexington: University of Kentucky Press, 1954.

Додаткова навчальна література

- Зарубежная эстетика и теория литературы XIX-XX вв. Тракаты, статьи, ессе. Сост., общая редакция Г.К. Косикова. – М., 1987, 510 стр.
Зубрицька М. *Антологія світової літературно-критичної думки XX століття*, Львів, 1996, 633 стр.
Современная литературная теория. Антология. Москва, Наука, 2004.
Література. Теорія. Методологія. Упорядкування і наукова редакція Данути Уліцької, „Києво-Могилянська Академія”, 2006, 543 р.
Современное зарубежное литературоведение (страны Западной Европы и США): концепции, школы, термины., М., 1995, 317 стр.
Теоретико-литературные итоги XX века. Том 4. Читатель: проблемы восприятия. Москва, Праксис, 2005.
Encyclopedia of Contemporary Literary Theory. Approaches, Scholars, Terms. General Editor and compiler Irena R. Makaryk. University of Toronto Press, 1995, - 656 p.
Литературная энциклопедия терминов и понятий, Москва, Интелвалк, 2001.

*Затверджено на засіданні кафедри літературознавства НаУКМА
31 серпня 2020 р. (протокол № 1)*